

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o stave a úrovni personálnych, priestorových a materiálno-technických podmienok elokovaných pracovísk v strednej odbornej škole v školskom roku 2017/2018 v SR

Tematické inšpekcie na zistenie stavu a úrovne personálnych, priestorových a materiálno-technických podmienok elokovaných pracovísk (EP) sa uskutočnili v **7 krajoch SR** (okrem Bratislavského), celkom na **21 EP** stredných odborných škôl (SOŠ), v **25 kontrolovaných odboroch** (7 študijných a 18 učebných). Najväčší počet EP bol kontrolovaný v subjektoch Košického (10 EP), Prešovského (5 EP) a Trenčianskeho kraja (2 EP). V ostatných krajoch sa inšpekcie vykonali vždy v 1 EP SOŠ. Z kontrolovaných **7 škôl** bolo 5 štátnych a 2 súkromné. Školy mali vyučovací jazyk slovenský (okrem 2 škôl – 1 mala vyučovací jazyk maďarský a 1 slovenský a anglický).

EP poskytovali vyučovanie 978 žiakom v dennej forme štúdia, 7 žiakom v externej forme. Z celkového počtu **žiakov 985** bolo 14 so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, 2 zo sociálne znevýhodneného prostredia a 471 žiakov (47 %) z marginalizovaných rómskych komunít (na 12 EP¹ sa vzdelávali iba takíto žiaci).

Riaditelia škôl (okrem 1 – riadením školy poverená pedagogická zamestnankyňa, ktorá nespĺňala kvalifikačné predpoklady na učiteľa SOŠ – neabsolvovala študijný program v požadovanom študijnom odbore), ale aj ostatní vedúci pedagogickí zamestnanci (s výnimkou 2 – neukončené inovačné funkčné vzdelávanie v zákonom stanovenej lehote) spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky na výkon riadiacej funkcie.

Podmienky výchovy a vzdelávania na elokovaných pracoviskách

Personálne podmienky

Riaditelia škôl prevažne zaistili výchovno-vzdelávaciu činnosť na EP pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi **kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky**. Výnimkami boli 2 pracoviská, z ktorých 1 bolo EP súkromnej SOŠ Trnavského kraja² (10 vyučovaných odborov), kde z celkového počtu 30 nespĺňalo kvalifikačné predpoklady 7 učiteľov (nezískali profesijné kompetencie absolvovaním študijného programu v požadovanom študijnom odbore) a 4 majstri odbornej výchovy (nespĺňali požadovaný stupeň vzdelania alebo nemali pedagogickú spôsobilosť). Na EP školy v Nitrianskom kraji³ (obchodná akadémia – bilingválne štúdium) kvalifikačné požiadavky nespĺňali 7 učitelia (z 11). Absencia týchto predpokladov u učiteľov odborných teoretických predmetov vyučovaných v druhom vyučovacom jazyku a čiastočne neodborne vyučovaný predmet jazyková odborná príprava nevytváralo predpoklady na naplnenie zamerania školy a cieľov vo vzťahu k špecifikám bilingválneho štúdia.

¹ 1 EP subjektu v Banskobystrickom kraji, 11 EP školy v Košickom kraji

² EP, Sídl. M. Corvina 2038/53, Veľký Meder ako súčasť Súkromnej strednej odbornej školy s vyučovacím jazykom maďarským – Magán Szakközépiskola, Mostová 53

³ EP, Štúrova 1435/22 Nitra ako súčasť Súkromnej obchodnej akadémie – Kereskedelmi Magánakadémia, Sv. Štefana 648/36 Štúrovo, organizačnej zložky Súkromnej spojenej školy, Sv. Štefana 648/36 Štúrovo

Zabezpečenie odbornosti vyučovania

Odbornosť vyučovania v predmetoch **všeobecného** vzdelávania bola na jednotlivých EP rôzna, celkovo 77 %-ná. V nízkej miere (50 % a menej) bola zabezpečená na 9 EP 4 kontrolovaných subjektov. Jedným z nich bolo EP školy v Banskobystrickom kraji⁴ (strojárská výroba), 1 EP v Žilinskom⁵ (spracúvanie dreva; mechanik opravár – stroje a zariadenia) a ďalšie 3 boli súčasťou SOŠ v Košickom kraji⁶ (výroba konfekcie; spracúvanie dreva; stavebná výroba; murár; krajčír – dámske odevy; stolár). Na pracovisku SOŠ Prešovského kraja⁷ všetky predmety všeobecného vzdelávania v obidvoch poskytovaných odboroch (stavebná výroba, potravinárska výroba) boli vyučované neodborne, vyučovali ich majstri odbornej výchovy. Na ďalších 3 pracoviskách⁸ tejto školy (technické služby v autoservise; spracúvanie dreva; potravinárska výroba; stavebná výroba) bola odbornosť vyučovania od 12,50 do 37,50 %.

Graf 1 – Odbornosť vyučovania predmetov **všeobecného vzdelávania** za EP škôl v kraji

Slabou stránkou bola aj nízka odbornosť vyučovania teoretických odborných predmetov (67 %) a predmetov praktickej prípravy (73 %).

Tabuľka 1 – Prehľad počtu žiakov a odbornosti vyučovania na EP škôl **podľa kontrolovaných odborov**

P. č.	Kód	Názov vyučovaného odboru	Počet žiakov	Teoretické vzdelávanie	Praktické vzdelávanie
				% odbornosti	% odbornosti
1.	2478 F	strojárská výroba	9	80,00	100,00
2.	2498 F	technické služby v autoservise	12	100,00	100,00
3.	2982 F	potravinárska výroba	62	100,00	100,00
4.	3161 F	praktická žena	13	100,00	100,00
5.	3178 F	výroba konfekcie	150	72,97	73,33
6.	3383 F	spracúvanie dreva	33	71,43	100,00
7.	3686 F	stavebná výroba	212	69,44	56,52
8.	2466 H02	mechanik opravár - stroje a zariadenia	7	100,00	100,00
9.	2964 H00	cukrár	24	95,74	100,00
10.	2954 H	mäsiar	10	36,17	100,00
11.	2487 H01	autoopravár - mechanik	20	8,51	100,00
12.	2977 H	cukrár kuchár	66	84,81	59,38
13.	3152 H02	krajčír - dámske odevy	27	100,00	100,00
14.	3355 H	stolár	11	100,00	100,00
15.	3661 H	murár	14	100,00	100,00

⁴ EP, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá ako súčasť Strednej odbornej školy techniky a služieb, Laskomerského 3, Brezno

⁵ EP, Družstevná 1611/2, Sučany ako súčasť Strednej odbornej školy strojníckej, organizačnej zložky Spojenej školy, Československej armády 24, Martin

⁶ EP, Šarišské Bohdanovce 179 (Prešovský kraj); EP, Hlavná 320/79, Slanec; EP, Kecerovce 171 ako súčasť Strednej odbornej školy technickej, Kukučínova 23, Košice

⁷ EP, Sládkovičova 510, Hranovnica ako súčasť Strednej odbornej školy, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

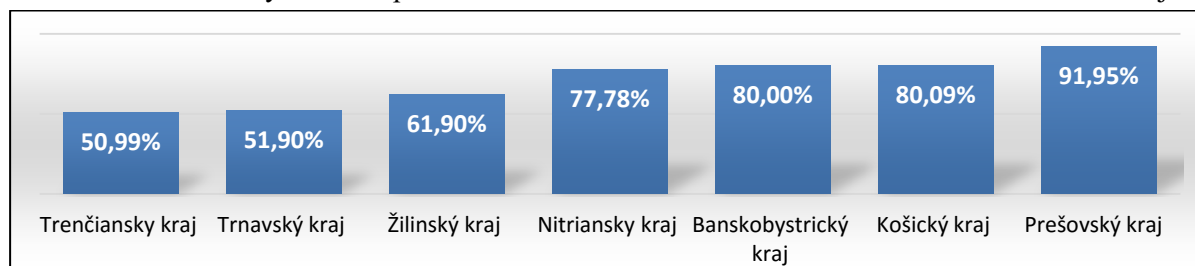
⁸ EP, Nižná brána 10, Kežmarok; EP, Rakúsky 407; EP, Kostolná 304/9, Toporec ako súčasť Strednej odbornej školy, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

16.	6445 H00	kuchár	11	35,71	0,00
17.	6456 H00	kaderník	19	61,70	0,00
18.	6489 H00	hostinský, hostinská	36	46,81	100,00
19.	6317 M74	obchodná akadémia - bilingválne štúdium	99	77,78	62,50
20.	6362 M00	kozmetička a vizážistka	20	12,50	10,00
21.	6323 K00	hotelová akadémia	90	79,41	63,64
22.	6446 K	kozmetik	5	0,00	0,00
23.	6403 L	podnikanie v remeslách a službách	12	58,14	100,00
24.	6421 L00	spoločné stravovanie	21	100,00	nerealizované
25.	6426 L00	vlasová kozmetika	2	78,57	nerealizované
Spolu			985	67,32	73,20

Zo sledovaných 25 rôznych odborov malo 9 (36 %) odbornosť vyučovania **odborných teoretických** predmetov zaistenú na menej ako 70 % – *stavebná výroba; podnikanie v remeslách a službách; mäsiar; kuchár; hostinský, hostinská; kaderník; autoopravár – mechanik; kozmetička, vizážistka a kozmetik* na 8 EP 4 subjektov – v Trnavskom kraji (1 EP⁹), Trenčianskom (2 EP¹⁰), Žilinskom (1 EP¹¹) a v Košickom kraji (4 EP¹²).

Všetky predmety teoretického odborného vzdelávania sa vyučovali neodborne v 3 kontrolovaných SOS – škola Trnavského kraja v odbore *kozmetik*¹³, škola Prešovského kraja na 1 EP¹⁴ v odbore *stavebná výroba* a subjekt v Košickom kraji na 3 EP¹⁵ v odboroch *stavebná výroba* a *výroba konfekcie*.

Graf 2 – Odbornosť vyučovania predmetov **odborného teoretického vzdelávania** za EP škôl v kraji

Vyučovanie predmetov **praktickej prípravy** s odbornosťou nižšou ako 70 % bolo v 8 odboroch (32 %) – *stavebná výroba; obchodná akadémia – bilingválne štúdium; cukrár, kuchár; hotelová akadémia; kozmetička, vizážistka; kuchár; kozmetik; kaderník* celkom na 7 EP – na 1 EP subjektu Trnavského kraja¹⁶, 1 EP¹⁷ Nitrianskeho, 4 EP¹⁸ Košického a na 1 EP¹⁹ SOS Prešovského kraja.

⁹ EP, Sídl. M. Corvina 2038/53, Veľký Meder ako súčasť Súkromnej strednej odbornej školy s vyučovacím jazykom maďarským – Magán Szakközépiszkola, Mostová 53

¹⁰ EP, Mierové námestie 1, Ilava; EP, Dukelská štvrť 941/10, Dubnica nad Váhom ako súčasť Strednej odbornej školy, Pruské 294

¹¹ EP, Družstevná 1611/2, Sučany ako súčasť Strednej odbornej školy strojníckej, organizačnej zložky Spojenej školy, Československej armády 24, Martin

¹² EP, Podjavorinskej 1, Košice (Luník IX); EP, Hlavná 32079, Slanec; EP, Drahňov 167; EP, Hlavná 42, Veľká Ida ako súčasť Strednej odbornej školy technickej, Kukučínova 23, Košice

¹³ EP, Sídl. M. Corvina 2038/53, Veľký Meder ako súčasť Súkromnej strednej odbornej školy s vyučovacím jazykom maďarským – Magán Szakközépiszkola, Mostová 53

¹⁴ EP, Nižná brána 10, Kežmarok ako súčasť Strednej odbornej školy, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

¹⁵ EP, Hlavná 320/79, Slanec; EP Drahňov 167; EP Hlavná 42, Veľká Ida ako súčasť Strednej odbornej školy technickej, Kukučínova 23, Košice

¹⁶ EP, Sídl. M. Corvina 2038/53, Veľký Meder ako súčasť Súkromnej strednej odbornej školy s vyučovacím jazykom maďarským – Magán Szakközépiszkola, Mostová 53

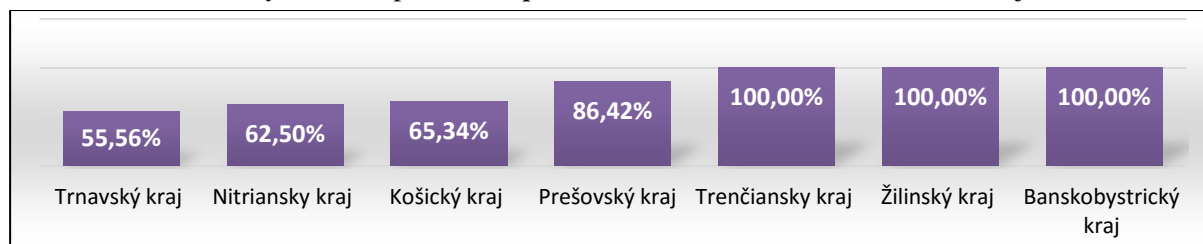
¹⁷ EP, Štúrova 1435/22 Nitra ako súčasť Súkromnej obchodnej akadémie – Kereskedelmi Magánakadémia, Sv. Štefana 648/36 Štúrovo, organizačnej zložky Súkromnej spojenej školy, Sv. Štefana 648/36 Štúrovo

¹⁸ EP, Podjavorinskej 1, Košice (Luník IX); EP Hlavná 320/79, Slanec; EP Drahňov 167; EP, Hlavná 42, Veľká Ida ako súčasť Strednej odbornej školy technickej, Kukučínova 23, Košice

¹⁹ EP, Gen. Svobodu 129, Ľubica ako súčasť Strednej odbornej školy, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

Neodborne sa vyučovali na pracovisku školy Trnavského kraja²⁰ (*kuchár; kozmetik; kaderník*) a na 3 EP SOŠ Košického kraja²¹ (*stavebná výroba, výroba konfekcie*). V odboroch *spoločné stravovanie* a *vlasová kozmetika* (EP subjektu Trnavského kraja) sa predmety praktického vyučovania vôbec nevyučovali.

Graf 3 – Odbornosť vyučovania predmetov *praktického vzdelávania* za EP škôl v kraji

Tabuľka 2 – Porovnanie počtu EP, vyučovaných odborov a odbornosti vzdelávania *na EP jednotlivých škôl*

	Počet			Odbornosť vyučovania v %		
	EP	odborov	žiakov na všetkých EP školy	predmety všeobecného vzdelávania	predmety teoretického odborného vzdelávania	predmety praktickej prípravy
SOŠ Trnavského kraja	1	10	248	81	52	56
SOŠ Trenčianskeho kraja	2	3	27	93	51	100
SOŠ Žilinského kraja	1	2	19	51	62	100
SOŠ Nitrianskeho kraja	1	1	99	92	78	63
SOŠ Banskobystrického kraja	1	1	9	33	80	100
SOŠ Košického kraja	11	6	368	69	80	65
SOŠ Prešovského kraja	5	6	215	19	92	86

Porovnanie počtu EP, žiakov a odbornosti vyučovania za jednotlivé odbory je uvedené v prílohe 1.

Priestorové podmienky

S výnimkou 3 EP, umiestnených v Ústave na výkon trestu a odňatia slobody²², sídlili EP zväčša v nevyužitých budovách obcí, ktoré boli zrekonštruované a prispôbené na učebné miestnosti, niektoré aj v prenajatých priestoroch polyfunkčných budov, v priestoroch základnej školy, alebo v pavilónovom komplexe, ktorého súčasťou boli aj priestory a učebné strediska praktického vyučovania.

Vyučovací proces predmetov *všeobecného vzdelávania* sa väčšinou realizoval v spoločných učebniach pre predmety všeobecného aj odborného vzdelávania vybavených príslušnými učebnými pomôckami.

Zisteným nedostatkom na väčšine EP bola absencia telocviční. Na niektorých EP sa vyučovanie predmetu telesná a športová výchova realizovalo na príľahlých multifunkčných ihriskách, v priestoroch prenajatých posilňovní, fitnesscentra alebo športovej haly, na športovisku miestneho centra voľného času, alebo vo vlastnej posilňovni patriacej EP,

²⁰ EP, Sídl. M. Corvina 2038/53, Veľký Meder ako súčasť Súkromnej strednej odbornej školy s vyučovacím jazykom maďarským – Magán Szakközépiskola, Mostová 53

²¹ EP, Hlavná 320/79, Slanec; EP Draňov 167; EP, Hlavná 42, Veľká Ida ako súčasť Strednej odbornej školy technickej, Kukučínova 23, Košice

²² EP, Mierové námestie 1, Ilava; EP, Dukelská štvrť 941/10 Dubnica nad Váhom ako súčasť Strednej odbornej školy, Pruské 294; EP, Družstevná 1611/2, Sučany ako súčasť Strednej odbornej školy strojníckej, organizačnej zložky Spojenej školy, Československej armády 24, Martin

d'alsie EP využívali telocvične v priestoroch základnej školy. Na ostatných kontrolovaných EP prebiehalo vyučovanie v exteriéri, čo malo negatívny dopad na plnenie vzdelávacích štandardov. Vlastná telocvična bola k dispozícii len na pracovisku školy Žilinského kraja. Nezriadenie jazykového laboratória na EP kontrolovaného subjektu v Nitrianskom kraji²³ s vyučovaným študijným odborom *obchodná akadémia – bilingválne štúdium* obmedzovalo zavádzanie progresívnych vyučovacích metód do vyučovania cudzích jazykov.

Priestorové podmienky a vyučovacie interiéry pre všeobecné vzdelávanie na sledovaných EP boli prevažne vyhovujúce (aj vzhľadom na nízke počty žiakov na niektorých EP) pre realizáciu vyučovacieho procesu a plnenie stanovených cieľov školského vzdelávacieho programu.

Pre vyučovanie **odborných predmetov** neboli na všetkých pracoviskách zriadené odborné učebne, využívali sa triedy pre predmety všeobecného vzdelávania i kumulované priestory pre vyučovanie predmetov teoretického a praktického vzdelávania. Aj napriek uvedeným skutočnostiam boli priestorové podmienky pre vyučovanie odborných predmetov na EP vzhľadom na počty žiakov prevažne kapacitne postačujúce a ich štruktúra nemala vplyv na plnenie cieľov vzdelávania, ani na plnenie profilu absolventov jednotlivých odborov. Výnimkami však bolo niekoľko EP. Obmedzené priestorové podmienky a tým spôsobený deficit všetkých odborných učebni v prenajatej budove mali negatívny dopad na organizáciu vyučovacieho procesu v kmeňových triedach (*obchodná akadémia – bilingválne štúdium*) v škole Nitrianskeho kraja (1 EP)²⁴.

Absencia dielne pre praktické vyučovanie v odbore *mechanik opravár – stroje a zariadenia* na EP subjektu v Žilinskom kraji²⁵ síce umožnila realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu v súlade s požiadavkami na profil absolventa žiakom 1. ročníka, ktorí sa v tomto odbore v čase výkonu inšpekcie vzdelávali, avšak neumožní jeho plnenie vo vyšších ročníkoch.

Na EP SOŠ Prešovského kraja²⁶ v odbore *praktická žena* nezabezpečenie cvičného pozemku určeného na nácvik a predvádzanie poľnohospodárskych prác (napriek tomu, že vonkajšie priestory EP jeho zriadenie umožňovali) malo negatívny vplyv na získanie základných zručností žiakov v danej oblasti i plnenie profilu absolventa.

Materiálno-technické podmienky

Vybavenie učebných priestorov pre **všeobecné** vzdelávanie bolo na kontrolovaných pracoviskách zväčša primerané a umožňovalo realizáciu ŠkVP.

Materiálno-technické a prístrojové vybavenie určené normatívom pre **odborné teoretické** vzdelávanie prevažne (chýbali niektoré položky normatívu) umožňovalo kontrolovaným pracoviskám škôl plnenie profilu absolventa kontrolovaných odborov. Výnimkou bolo EP školy Žilinského kraja²⁷, kde chýbajúce vybavenie odborných učebni informatiky a grafických systémov (*mechanik opravár – stroje a zariadenia*), potrebné na vyučovanie žiakov od 2. ročníka (v čase výkonu inšpekcie sa vzdelávali iba žiaci 1. ročníka) neumožní v plnom rozsahu v súlade s požiadavkami plniť profil absolventa vo vyššom ročníku.

Praktická príprava sa vykonávala predovšetkým v mieste EP v školských dielňach i odborných učebniach, ale aj na hlavnom pracovisku školy, alebo ju žiaci vykonávali na základe uzavretých zmlúv na pracoviskách zamestnávateľov. Vo vybavení priestorov pre praktickú prípravu boli na viacerých EP zistené nedostatky, ktoré žiakom na 3

²³ EP, Štúrova 1435/22 Nitra ako súčasť Súkromnej obchodnej akadémie – Kereskedelmi Magánakadémia, Sv. Štefana 648/36 Štúrovo, organizačnej zložky Súkromnej spojenej školy, Sv. Štefana 648/36 Štúrovo

²⁴ EP, Štúrova 1433/55, Nitra ako súčasť Súkromnej spojenej školy, Sv. Štefana 648/36, Štúrovo

²⁵ EP, Družstevná 1611/2, Sučany ako súčasť Strednej odbornej školy strojníckej, organizačnej zložky Spojenej školy, Československej armády 24, Martin

²⁶ EP, Rakúsy 407 ako súčasť Strednej odbornej školy, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

²⁷ EP, EP, Družstevná 1611/2, Sučany ako súčasť Strednej odbornej školy strojníckej, organizačnej zložky Spojenej školy, Československej armády 24, Martin

kontrolovaných EP neumožňovali získať požadované vedomosti a zručnosti potrebné pre výkon povolania a neumožňovali plnenie profilu absolventa.

Materiálno-technické vybavenie nevyhovujúco zaistila na svojich EP škola v Prešovskom kraji. Na 1 EP²⁸ chýbajúce vybavenie školských dielni (*technické služby v autoservise; spracúvanie dreva*) neumožňovalo nácvik potrebných zručností a nevytváralo predpoklady na plnenie požiadaviek na profil absolventa.

Na ďalšom kontrolovanom EP²⁹ tejto školy chýbajúce vybavenie v 2 odboroch malo negatívny vplyv na získanie základných zručností žiakov – v učebnom odbore *praktická žena* časť vybavenia určeného k nácviku na predvádzanie poľných prác bola k dispozícii, ale vzhľadom na nezriadenie cvičného pozemku sa nevyužívala; v odbore *spracúvanie dreva* chýbalo potrebné materiálno-technické a prístrojové vybavenie dielne. Hygienické zariadenia na niekoľkých EP tohto subjektu boli síce zriadené, neboli však vybavené v plnej miere tak, aby vytvorili hygienicky vyhovujúce prostredie pre žiakov (absencia spŕch).

Na EP školy Žilinského kraja³⁰ v učebnom odbore *mechanik opravár – stroje a zariadenia* nebolo vybavenie dielni pre praktické vzdelávanie v súlade s normatívom (absencia dielni a ich vybavenia), čo neumožní plniť profil absolventa vo vyšších ročníkoch.

V ostatných kontrolovaných odboroch vytvorené materiálno-technické podmienky umožňovali plnenie obsahových a výkonových štandardov deklarovaných v príslušných štátnych vzdelávacích programoch napriek tomu, že školy nezabezpečili vybavenie svojich EP pre všetky vyučované odbory v plnej miere v súlade s príslušnými normatívmi (absentovali normatívmi určené položky).

Len na 3 EP škôl v 3 vyučovaných odboroch sa nevyskytli žiadne nedostatky v dodržiavaní príslušných stanovených normatívov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia. Jedným bolo EP školy v Banskobystrickom kraji³¹, ktoré sa nachádzalo v priestoroch základnej školy s materskou školou (*strojárská výroba*), ďalším EP v Prešovskom kraji³², kde sa uskutočňovala iba praktická príprava v novovybudovanom stredisku praktického vyučovania (*cukrár kuchár*) a posledným bolo EP SOŠ v Žilinskom kraji³³, kde praktická príprava prebiehala vo výrobných halách Ústavu na výkon trestu a odňatia slobody pre mladistvých (*spracúvanie dreva*).

Z celkového počtu odborov vyučovaných na EP boli 2 bez stanoveného normatívu (*kozmetička vizážistka* – EP školy v Trnavskom kraji; *podnikanie v remeslách a službách* – 2 EP SOŠ v Trenčianskom kraji). V týchto odboroch vytvorené podmienky umožnili realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu v súlade s požiadavkami na profil absolventa a vytvárali predpoklady na plnenie cieľov vzdelávania.

Nadštandardným vybavením učebných priestorov pre praktickú prípravu (*cukrár kuchár*) disponovalo len 1 EP (škola Prešovského kraja), na tomto pracovisku boli zároveň zriadené aj odporúčané priestory (*technické služby v autoservise*). Nad rámec stanoveného normatívu boli vybavené aj dielne školy (hlavné pracovisko SOŠ v Košickom kraji, *stavebná výroba*) i pracovisko zamestnávateľa (EP SOŠ Prešovského kraja, *stavebná výroba*), kde prebiehala praktická príprava žiakov.

Vybavenie žiakov na EP učebnicami

Všetky kontrolované pracoviská boli vybavené dostatočným množstvom učebníc, odbornej literatúry, materiálnych prostriedkov vyučovacieho procesu i osobnými pracovnými

²⁸ EP, Nižná brána 10, Kežmarok ako súčasť Strednej odbornej školy, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

²⁹ EP, Rakúsy 407 ako súčasť Strednej odbornej školy, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

³⁰ EP, Družstevná 1611/2, Sučany ako súčasť Strednej odbornej školy strojníckej, organizačnej zložky Spojenej školy, Československej armády 24, Martin

³¹ EP, Kpt. Nálepku 878, Pohorelá ako súčasť Strednej odbornej školy techniky a služieb, Laskomerského 3, Brezno

³² EP, Gen. Svobodu 129, Ľubica ako súčasť Strednej odbornej školy, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

³³ EP, Družstevná 1611/2, Sučany ako súčasť Strednej odbornej školy strojníckej, organizačnej zložky Spojenej školy, Československej armády 24, Martin

a ochrannými pomôckami. Na EP Prešovského kraja boli žiakom poskytnuté vytlačené pracovné texty a učebnice, ktoré škola vypracovala v rámci projektu³⁴. Škola Nitrianskeho kraja³⁵, nezabezpečila pre žiakov bilingválneho štúdia na svojom EP učebnice odborných predmetov v cudzom jazyku.

Prítomnosť žiakov na vyučovaní

Kontrolou prítomnosti žiakov na vyučovaní sa zistili negatívne skutočnosti v evidencii a dochádzke žiakov na niektorých EP kontrolovaných subjektov. Pracovisko školy v Trnavskom kraji³⁶ evidovalo 248 žiakov (zavedená elektronická triedna kniha; takto bol vedený aj denník odborného výcviku) z ktorých sa 72 vzdelávalo v súkromnej SOŠ v inom – Nitrianskom kraji³⁷ (*autoopravár – automechanik; cukrár; kaderník; hostinský, hostinská; hotelová akadémia*). Obidve školy majú rovnakého zriaďovateľa. Keďže Nitriansky samospráva kraj neschválil škole navrhnutý počet žiakov na prijatie na štúdium, žiaci boli prijatí do školy v Trnavskom kraji, ale fyzicky vzdelávaní v SOŠ v Nitrianskom kraji (v tejto škole údaje v štatistickom výkaze škôl neboli v súlade s reálnym stavom). Evidencia týchto žiakov bola elektronicky vedená na EP Trnavského kraja, v papierovej podobe v škole Nitrianskeho kraja. Výchovo-vzdelávacie výsledky žiakov boli vyhodnocované v škole, ktorú žiaci fyzicky navštevovali a následne posielané do EP Trnavského kraja, ktoré ich evidovalo. Ich prítomnosť v škole v Nitrianskom kraji nebolo možné v deň konania kontroly objektívne overiť. Školským inšpektorom boli dodatočne poskytnuté naskenované záznamy z triednych kníh, ktoré ale neboli totožné s elektronickou triednou knihou na EP (rozdielni učitelia zapisovali údaje o dochádzke a preberanom učive, zoznam chýbajúcich žiakov nebol totožný). Aj evidencia ostatných žiakov na tomto EP bola nekorektná (niektorí neprítomní žiaci neboli evidovaní, alebo neboli vedené žiadne záznamy v elektronickej triednej knihe). Aj na EP školy v Košickom kraji³⁸ boli zistené nedostatky týkajúce sa evidencie a dochádzky žiakov. Na 1 EP bola inšpektorom poskytnutá informácia, že praktické vyučovanie 6 žiačok sa má uskutočňovať na inom EP³⁹, ktoré však bolo v čase výkonu inšpekcie riaditeľom školy uvádzané ako dočasne neaktívne z dôvodu prerušenia štúdia žiačok. Vykonaním kontroly sa preukázalo, že vyučovanie na EP neprebiehalo. V učebnom odbore *stavebná výroba* sa 16 žiakov tohto subjektu vzdelávalo v priestoroch bývalého EP, ktoré sídlilo na území iného – Prešovského kraja⁴⁰, ale evidovaní boli na 2 EP Košického kraja⁴¹. Podľa vyjadrenia riaditeľa školy to bolo z dôvodu kapacitne nevyhovujúcich podmienok pre daný odbor a aktuálny počet žiakov. Školskí inšpektori zistili, že vyučovací proces tam reálne prebiehal a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov bolo zabezpečené v zmysle požiadaviek vzdelávacieho štandardu príslušného štátneho vzdelávacieho programu. Neúčast žiakov na vzdelávacom procese na ostatných EP bola riadne evidovaná v triednych knihách a v denníkoch odborného výcviku, ich počty aktuálne zodpovedali prítomným žiakom v triedach. Z analýzy denných záznamov vyplynulo, že dochádzka väčšiny žiakov na vyučovanie bola nepravidelná, zistená bola tiež vysoká absencia jednotlivcov, v niektorých

³⁴ Podpora ďalšieho vzdelávania príslušníkov marginalizovaných rómskych komunit s cieľom uľahčenia ich prístupu na trh práce.

³⁵ Súkromná spojená škola, Sv. Štefana 648/36, Štúrovo

³⁶ Súkromná stredná odborná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Magán Szakközépiscola, Mostová 53

³⁷ Súkromná stredná odborná škola s vyučovacím jazykom maďarským, Bátorove Kosihy

³⁸ Stredná odborná škola technická, Kukučínova 23, Košice

³⁹ 6 žiačok odboru *výroba konfekcie* z EP Hlavná 4, Družstevná pri Hornáde malo vykonávať praktické vyučovanie na EP Čaňa (vyučovanie ale neprebiehalo, pretože žiačky prerušili štúdium z dôvodu tehotenstva)

⁴⁰ Bývalé EP kontrolovanej školy sídlia v Šarišských Bohdanovciach 179 (Prešovský kraj)

⁴¹ 16 žiakov bolo vzdelávaných v priestoroch bývalého EP Šarišské Bohdanovce 179 (Prešovský kraj), evidovaní boli na 2 EP Košického kraja (6 žiakov na EP Nová Polhora 95, Kráľovce a 10 žiakov na EP Kecerovce 171)

ročníkoch a odboroch neboli na vyučovaní v čase kontroly prítomní žiadni žiaci (prípadne 1 – 2 žiaci) z nízkeho evidovaného počtu žiakov v ročníku. V SOŠ Prešovského kraja viaceré žiačky z MRK prerušili štúdium z dôvodu tehotenstva a materstva.

Iné zistenia

Na 8 EP 4 škôl sa realizovali kurzy na získanie nižšieho stredného vzdelania ⁴².

Iné zistenia súvisiace s predmetom kontroly:

- subjekt Košického kraja ⁴³
 - neuskutočňovanie vyučovacieho procesu na 2 EP ⁴⁴
 - v evidencii Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) mala škola uvedených 10 EP, všetky na území Košického kraja (napriek tomu uskutočňuje výchovu a vzdelávanie aj na bývalom EP v inom kraji), medzi nimi nie sú 2 EP ⁴⁵, ktoré sú uvedené v dodatku k zriaďovacej listine ako súčasť kontrolovaného subjektu
 - v učebných odboroch *výroba konfekcie* a *stavebná výroba* bolo spolu evidovaných 23 žiakov s mentálnym postihnutím (v aktuálnom školskom roku boli žiakmi 2. ročníka), ktorí boli prijatí na štúdium v rozpore s platnými právnymi predpismi (škola ich zároveň nevykazovala ako žiakov so zdravotným znevýhodnením)
- škola Žilinského kraja ⁴⁶
 - prijatie žiaka, ktorý nezískal nižšie stredné vzdelanie do 1. ročníka učebného odboru *mechanik opravár – stroje a zariadenia*
- SOŠ Trnavského kraja ⁴⁷
 - nedodržaná dotácia vyučovacích hodín predmetu aplikovaná informatika v odbore *hotelová akadémia*
 - nezačlenenie predmetov do vzdelávacích oblastí v odboroch *hotelová akadémia; kozmetik; kozmetička vizážistka*
 - nerealizovanie praktickej prípravy v študijných odboroch *spoločné stravovanie; vlasová kozmetika*
- škola Prešovského kraja ⁴⁸
 - praktické vyučovanie na 3 EP (*spracúvanie dreva; potravinárska výroba; technické služby v autoservise*) sa realizovalo v spoločnej triede pre žiakov 1. a 2. ročníka
 - na 1 EP bol prekročený najvyšší počet žiakov v skupine na 1 majstra odbornej výchovy (*praktická žena; potravinárska výroba*)

⁴² Vid' – Správa o stave a úrovni procesu a podmienok organizovania kurzov na získanie nižšieho stredného vzdelania www.ssiba.sk

⁴³ Stredná odborná škola technická, Kukučínova 23, Košice

⁴⁴ EP, Prešovská 96, Družstevná pri Hornáde, EP Čaňa ako súčasť Strednej odbornej školy technickej, Kukučínova 23, Košice

⁴⁵ EP, Hlavná 23, Kuzmice; EP, Pionierska 33, Čaňa ako súčasť Strednej odbornej školy technickej, Kukučínova 23, Košice

⁴⁶ Spojená škola, Československej armády 24, Martin

⁴⁷ Súkromná stredná odborná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Magán Szakközépiszkola, Mostová 53 - v učebných plánoch bola uvedená 2 hodinová dotácia, predmet skutočne vyučovaný v 4. a 5. ročníku v jednohodinovej dotácii

⁴⁸ Stredná odborná škola, Kušníerska brána 349/2, Kežmarok

Závery

Stav a úroveň personálnych, priestorových a materiálno-technických podmienok kontrolovaných EP SOŠ boli na rôznej úrovni.

Pedagogickí zamestnanci 2 EP nespĺňali **odborné kvalifikačné predpoklady** a **osobitné kvalifikačné požiadavky**, dôsledkom čoho na jednom z týchto pracovísk neboli vytvorené predpoklady na naplnenie zamerania cieľov školy vo vzťahu k vyučovanému odboru.

Odbornosť vyučovania **teoretických odborných predmetov** bola nízka (67 %-ná), vo viac ako tretine kontrolovaných odborov bola zaistená na menej ako 70 %. V **praktickej príprave** ju školy zabezpečili na úrovni 73 %, v 2 odboroch sa praktické vzdelávanie nerealizovalo.

Na väčšine EP sa vyskytlo viacero nedostatkov v **priestorových podmienkach** súčasne – absencia telocviční, niektorých alebo všetkých odborných učební; spoločné triedy pre vyučovanie všeobecných aj odborných teoretických predmetov i kumulované priestory pre vyučovanie teoretických predmetov a predmetov praktického vzdelávania (aj pre viac vyučovaných odborov).

Vybavenie pracovísk nekorešpondovalo so stanovenými normatívmi **materiálno-technického zabezpečenia** v mnohých kontrolovaných učebných aj študijných odboroch. V 4 z nich boli také závažné, že mali negatívny dopad na plnenie požiadaviek na profil absolventa, neumožňovali žiakom v priebehu štúdia dosiahnuť kompetencie vymedzené obsahovým a výkonovým štandardom deklarovaným v príslušnom štátnom vzdelávacom programe.

Len 3 EP (vždy v 1 vyučovanom odbore so schváleným normatívom) zaistili dodržiavanie všetkých položiek normatívu materiálno-technického a priestorového zabezpečenia bez akýchkoľvek nedostatkov a tým umožnili v plnej miere plniť profil absolventov. Stav zabezpečenia v odboroch bez stanoveného normatívu umožnil žiakom v priebehu štúdia dosiahnuť kompetencie vymedzené vzdelávacím štandardom.

Kontrolou **prítomnosti žiakov na vyučovaní** sa preukázala nepravidelná dochádzka jednotlivcov do školy alebo ich vysoká absencia – na viacerých EP bola na vyučovaní v čase výkonu inšpekcie prítomná iba polovica evidovaných žiakov, prípadne nebol v škole ani jeden žiak. Niektoré pracoviská nevedli záznamy o dochádzke žiakov do školy, alebo ich vykonávali nekorektným spôsobom. Zistilo sa tiež, že žiaci evidovaní na sledovaných EP sa vzdelávali v iných krajoch (v jednom prípade v priestoroch bývalého EP, v druhom prípade zriaďovateľ 2 škôl, ktoré sídlili v 2 rôznych krajoch takýmto spôsobom obchádzal všeobecne záväzné nariadenia samosprávneho kraja o určení počtu tried prvého ročníka pre jednotlivé študijné a učebné odbory), že školy nezosúladili skutočný počet svojich EP s ich evidenciou CVTI SR (vyučovací proces prebiehal na EP, ktoré bolo vedené ako nečinné) i to, že výchovno-vzdelávací proces sa neuskutočňoval na všetkých EP školy (EP bolo evidované v stave prevádzkovej činnosti v CVTI SR, avšak výchovno-vzdelávací proces tam neprebíhal).

Neplnenie normatívov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia, nízka úroveň zaistenia odbornosti vyučovania odborných teoretických predmetov i predmetov praktickej prípravy (prípadne jej nerealizovanie), nízky počet žiakov na niekoľkých EP a ich častá a vysoká absencia sú dôvodom na prehodnotenie opodstatnenosti vyučovania niektorých odborov alebo aj prevádzkovania niektorých EP.

V apríli 2018 sa vykonala aj tematická inšpekcia zameraná na zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov po zrušení EP, Dargovských hrdinov 71, Sečovce ako súčasť Strednej odbornej školy, Zimná 69, Dobšiná, organizačnej zložky Spojenej školy, Zimná 96, Dobšiná. Toto pracovisko bolo vyradené zo Siete škôl a školských zariadení SR k 31. 01. 2018 rozhodnutím Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR), ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20. 12. 2017 vzhľadom na zistené nedostatky závažného charakteru v pedagogickom riadení a podmienkach výchovy a vzdelávania. Vykonaním

inšpekcie (na výkon ktorej zodpovední zamestnanci kontrolovaného subjektu nevytvorili podmienky v plnom rozsahu) sa však preukázalo, že v priestoroch bývalého EP v Sečovciach sa naďalej uskutočňuje výchovno-vzdelávací proces, pričom je zrejmé, že zriaďovateľ (Košický samosprávny kraj) v rozpore s rozhodnutím MŠVVaŠ SR po zmene v Sieti škôl a školských zariadení SR spočívajúcej vo vyradení EP zo siete, uvedené pracovisko nezrušil. O týchto zisteniach Štátna školská inšpekcia informovala MŠVVaŠ SR s podnetom na uplatnenie príslušných sankcií.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom stredných odborných škôl

- zabezpečiť odbornosť vyučovania vo všetkých poskytovaných odboroch na EP
- uskutočňovať pravidelnú a dôslednú kontrolnú činnosť na EP
- využívať možnosť uzatvorenia zmluvy so zamestnávateľmi s cieľom zabezpečiť praktickú prípravu žiakov v priestoroch s materiálno-technologickým vybavením zadefinovaným v príslušnom normatíve

Zriaďovateľom

- poskytovať dostatok finančných prostriedkov na materiálno-technické a priestorové vybavenie EP v nadväznosti na plnenie cieľov školského vzdelávacieho programu a v súlade s požiadavkami na dosiahnutie kompetencií vymedzených vzdelávacími štandardmi deklarovanými v štátnych vzdelávacích programoch
- podieľať sa na modernizácii materiálno-technického vybavenia odborných učební a dielní praktického vyučovania
- zriaďovať EP až po splnení požiadaviek na personálne, priestorové a materiálno-technické podmienky v súlade s príslušným normatívom
- zosúladiť skutočný počet EP škôl s ich evidenciou v Registri škôl a školských zariadení vedenom CVTI SR
- prehodnotiť prevádzkovanie EP s nízkym počtom žiakov, s nízkou odbornosťou vyučovania a s nedostatočným materiálno-technickým a priestorovým vybavením